

i tu, Sísif, t'assens a la teva pedra

*Papers de Versàlia, Núm. Mite
Hivern 2006*

« *Papers de Versàlia* »
Plaquettes de Poesia

Marcel Ayats, Josep Gerona, Esteban Martínez,
Quilo Martínez, Francesc Reina, Josep Maria Ripoll

Casa Taulé
Carrer de Sant Joan, 35 Sabadell - 08202
www.papersdeversalia.com

i tu, Sísif, t'asseus a la teva pedra

1^a il·lustració de la portada: Josep Gerona

Papers de Versàlia, Núm. Mite

Els mites, com a representacions culturals simbòliques, han estat objectes habituals als imaginaris humans col·lectius, amb usos i funcions molt diversos. La seva força expressiva sintetitza valors universals de tota mena, i fa possible la recepció d'un públic que se sent identificat com a integrant d'un grup, d'una comunitat, o de l'espècie humana. Des de l'antiguitat més remota de la majoria de cultures fins a les icones dels mass-media actuals, cada època ha situat determinats conceptes, valors i principis en estructures mítiques que ultrapassen el present i es projecten cap al futur, tot creant aquests lligams de pertinença.

La poesia n'ha estat, en moltes ocasions, un receptacle extraordinari perquè ha permès d'obrir la potència reveladora dels mites dintre d'un espai simbòlic de comprensió. Aquest número M de les plaquettes de Papers de Versàlia aplega un conjunt de composicions que aprecien en els mites unes possibilitats creatives molt diverses en el tractament i les orientacions: des de recreacions de les llegendes mitològiques que n'actualitzen i en deixen obert el sentit, fins a constatacions de les mancances o impossibilitats d'uns mites només aparentment devaluats per la vida moderna.

Amb la tria del vers d'Ovidi que hem adoptat com a títol- “i tu, Sísif, t'asseus a la teva pedra”, del llibre X de *Les Metamorfosis*, quan Orfeu canta davant Plutó i deixa en suspens els turments de la humanitat -, hem volgut anar a cercar la vigència dels mites, des del llenguatge contemporani, justament en el seu arrelament als impulsos més universals de la condició humana: la mort, l'amor, el desig, la llibertat o la por.

ROSETÓN

Simplemente, gracias por este día y por esta luz,
y por la noche que nos espera inmensa,
y por esas pocas palabras de piedad que nos salvan,
y por las velas de ese templo encendido,
y por sus piedras que arden lentamente
en la noche del ser y del no ser:
las piedras que dan vida hasta a la misma muerte;
gracias por ese rumor que la lluvia del último otoño
deja en cada hoja seca,
y por la lluvia cayendo en mis manos,
y por esas tres palomas que duermen
en el rosetón de fuego del ocaso
velando el último sueño de Cristo.

Dibuix: Natividad Ayala

L'ESCUT DE VULCÀ

*Ell, en l'escut de Vulcà, present maternal, tals escenes
veu corprès. Ignorant els fets, en frueix les imatges,
i es carrega a l'espatlla els destins gloriosos de Roma.*

Virgili, *L'Eneida*, cant vuitè

El nen s'ha fet seves les mitologies:
Batman i Superman, com fills futurs
-que el present ja preveu- també faran
amb herois japonesos de la tele.
La vida li haurà estat corrent com totes
i haurà inclòs petits viatges per Europa
a un preu que ja comprèn els sospirs d'èxtasi:
la farga de Vulcà, el David en marbre,
el Temps devorador, el Narcís barroc
se li hauran presentat, indesxifrables,
perquè pugui sentir-se un nou Eneas
carregant-se els destins ignots de Roma
amb una felicitat dosi d'inconsciència.

Mort, l'art se'ns ha anat fent il·lustració
d'inconeguts relats colgats pel temps
en què només gaudim amb les imatges:
nens educats amb els superherois,
ens pervé el sol dibuix dels primers mites.

MITES

A J.M.B., I.M.

Ens vam voler fer grans destruint mites:
vam matar el pare per quedar-nos orfes,
l'amor es va fer lliure perquè ens quedéssim sols,
en llibres i en pel·lícules vam viure
i en el fèrtil desordre de les habitacions.
El buit del món girava al tocadiscos
i el vertigen s'obria als escenaris:
majestats de Satan amb cabells d'àngels
que no obtenien prou satisfacció,
ens havíem fet nostres els nous mites
que vam creure per sempre més presents.

Jo, que vaig ser feliç darrera les cortines
que embolcallen de roba les ficcions,
tot ho he viscut, tot ho he patit, no em queden
rialles per la pluja tardorenca,
estic mirant-me l'aigua a la banyera
i em veig, Marat agònic, lluny del món.

Endins, els ulls em mostren aquells mites
per si me'n queda encara alguna llum:

només hi ha el clam del buit al fons de tot.

DUNKLES ZU SAGEN

Wie Orpheus spiel ich
auf den Saiten des Lebens den Tod
und in die Schönheit der Erde
und deiner Augen, die den Himmel verwalten,
weiß ich nur Dunkles zu sagen.

Vergiß nicht, daß auch du, plötzlich,
an jenem Morgen, als dein Lager
noch naß war von Tau und die Nelke
an deinem Herzen schlief,
den dunklen Fluß sahst,
der an dir vorbeizog.

Die Saite des Schweigens
gespannt auf die Welle von Blut,
griff ich dein tönendes Herz.
Verwandelt ward deine Locke
ins Schattenhaar der Nacht,
der Finsternis schwarze Flocken
beschneiten dein Antlitz.

Und ich gehör dir nicht zu.
Beide klagen wir nun.

Aber wie Orpheus weiß ich
auf der Seite des Todes das Leben
und mir blaut
dein für immer geschlossenes Aug.

Die gestundete Zeit (1953)

DIR COSES FOSQUES

*Com Orfeu poso música
a la mort tocant les cordes de la vida,
i a la bellesa de la terra
i als teus ulls que administren el cel
només els sé dir coses fosques.*

*No oblidis que tu també, de sobte,
aquell matí, quan el teu jaç
encara era xop de rosada i el clavell
dormia ben arran del teu cor,
veres el riu fosc
que et passava pel costat.*

*Amb la corda del silenci
tensada damunt l'ona de sang,
vaig agafar el teu cor ressonant.
El teu rínxol es va transformar
en els cabells d'ombres de la nit,
els flocs negres de les tenebres
varen nevar la teva faç.*

*I jo no et pertanyo.
Tots dos ens en lamentem, ara.*

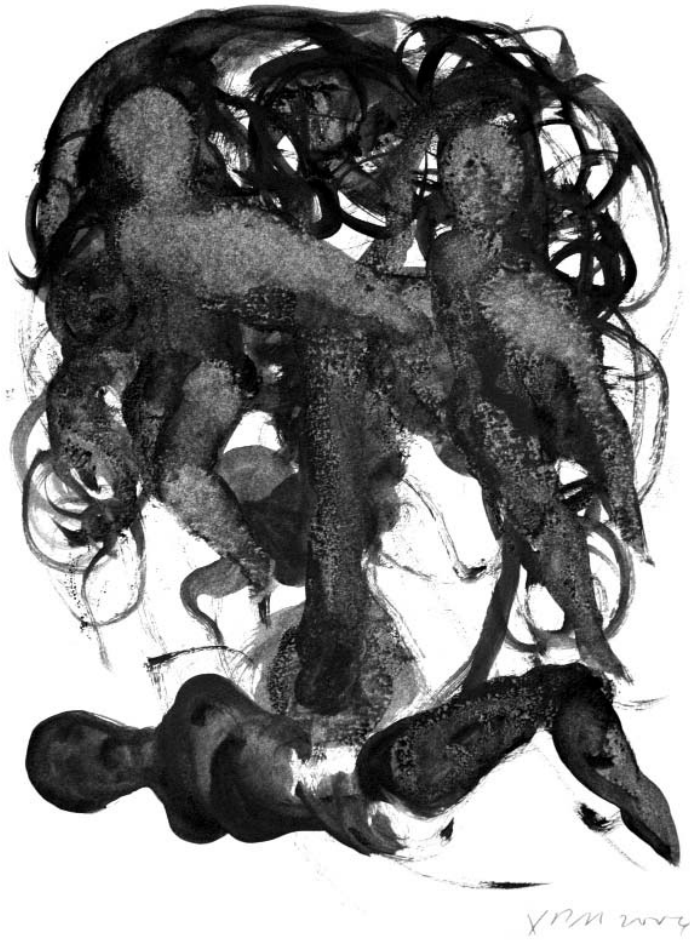
*Però com Orfeu prou sé
la vida del costat de la mort,
i em blaveja
el teu ull tancat per sempre.*

Del llibre *El temps ajornat* (1953)
Traducció d'Arnau Pons

MITOS DE AUSENCIA

I
J. Lennon

La noche cubre el frío de sus ojos
cuando retoma en cada rama
de Central Park
el olor del invierno. Amarilla es la ausencia,
breve y callada como un río,
como la longitud del fuego
cuando atraviesa un descampado
y se hace brasa leve,
desnudo poso que encarcela
la quemazón del sueño.
Así la noche va derramándose en diciembre
sobre los chopos, en los pinos más altos, en las aguas
de los estanques,
cerca del bronce de las estatuas,
asomada en los balcones
de los altos edificios donde la vida sigue
palpitando en la distancia vertical de ese instante.
Sólo se escucha el paso
de los coches que ruedan
hacia la Quinta Avenida, prolongando
el rumor de sus ruedas
como un rugido de palomas
en la trampa del viento. El oscuro silencio
se rompe en la neblina cuando suenan
los disparos ardientes que en la carne
abren caminos, veredas rojas,
nieves heladas en los ojos
que al cerrarse han dejado
el color dulce del otoño.

Dibuix: Jerónimo Prieto

RETABLOS MITOLÓGICOS

1

Impúdica Danae: sobre tu almohada
arrojan sus monedas y se aprestan todos
a serte apolos prostáticos y depravados.
Cerca del burdel, al que llegaste siguiendo
la línea ilusoria del mar, tántalos de ébano
cargan cubos de sol entre inacabables viñedos
y es el sudor ajeno un mosto iridiscente
en el que los nuevos narcisos se miran y retocan
lamentando no tener el rostro acuñado en una moneda.
Patronos como cíclopes, con un único ojo a la opulencia.
En los actuales olimpos -pues son ya una franquicia-
Teseo y Aquiles y Hércules blanden acciones bursátiles
y el mismo Zeus los corteja desde la más alta tribuna.
La heroicidad tiene hoy nombre de broker.
Mientras Danae recibe su nueva unción de oro íntimo,
por la boca del político habla ahora la vieja Circe
convirtiéndonos en bestias estabuladas con su hechizo
y no hay poeta-Ulises que en esta ocasión venga a salvarnos.

2

De nuevo Vulcano en su fragua no da abasto.
Fueron tiempos difíciles los de la reconversión,
cuando los dioses, ya sin ánimo belicoso,
anularon pedidos y algunos llegaron al desahucio.
Entonces Apolo se apañó con un solo rayo,
con una única espada posaron varios héroes
ante la indulgente mirada de las artes
y el propio Aquiles apedazó y pulió sus armas.
Fueron malos años para la siderurgia del valor
y la simbología. Los talleres del Olimpo
redujeron plantillas y a cientos fueron los cíclopes
que se vieron al borde del abismo.
Pero ahora la fundición de Vulcano ruge a toda máquina
inyectada por la euforia de los nuevos mercados del oriente
y la información privilegiada que el Zeus tejano
le diera a Hallibarton.

TESEU

Amb unes mans com flors, la teva mare
sosté el manyoc del fil que descabdelles
per allunyar-te -pur, inconscient-
de l'escalfor segura del seu ventre.
Portarà el temps l'estrip i et sentiràs
sol en la por davant el Minotaure.
Llavors, si el teu esguard aprèn a ser
humil, valent, constant i àvid, no
serà cap monstre horrible el respirar,
sinó la llum que mostra, als passadissos
del laberint, l'enigma en la foscor.

Dibuix: Ramiro Fernández

(ELOGIO DEL ATLETA OLÍMPICO)

El corredor de fondo
no prospera
y sus zancadas
pierden rumbo
y sutileza,
si alguna vez
regresa en su memoria
al pasado,
a contemplarse
tal como era en la salida.

El lastre del dolor
es demasiado,
la pulcritud
del paso de los años
le desata
un cólico, versión
de miserere.
Se contempla,
se mira,
se recuerda
y ve que ya no está
aquí aquel bendito
que salió con un pistoletazo.

Sobre sus pisadas muelles
oye resonar un eco
de toda la carrera:
“de mis primeros pasos”.
De sus primeros pasos
le surge en la consciencia

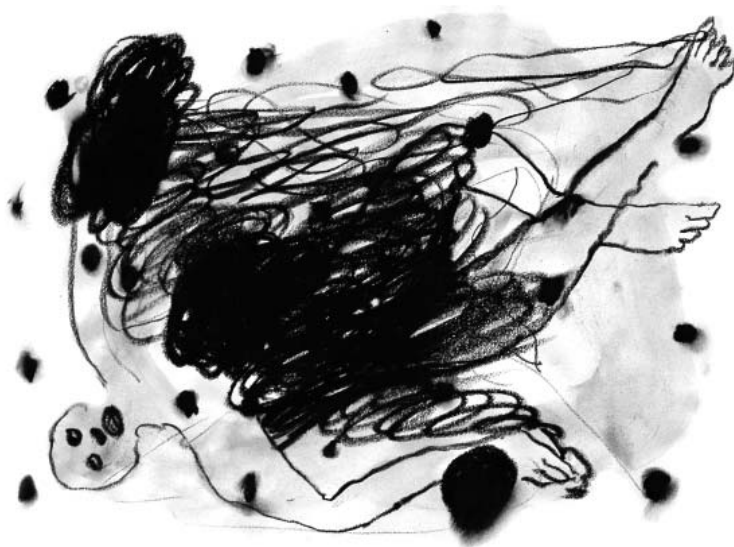
un gusto anal,
premonitorio y grave.

Si se detiene,
si abandona,
sucumbe y sabe
que ha sido inútil
su esfuerzo
y malgastado.
Si prosigue,
pertinaz la frente,
antes de meta,
en precipicio mortal
se habrá precipitado.
Pues no sería
la caída como un vuelo,
y la fortuna,
al más leve tropiezo,
lo abandonaría.

“Lo peor,
lo peor y sin sentido
es lo que mi vida
se parece
al mito de aquel Sísifo,
se repite”,
se repite para sí
y se desvanece.

"Invisible a tots els ulls, per la veu seré amb tot coneguda; car els fets em deixaran la veu"

Ovidi, *Les metamorfosis*, llibre XIV, 151-153

Dibuix: Natividad Ayala

No vas cedir al desig del Sol,
Sibil·la,
no vas voler la jove eternitat d'Apol·lo,
que va lliurar-te el do d'endevinar
i un llarg camí de vida que envelleix.

El seu deler de pell,
d'asserenar aquell foc amb l'aigua del teu cos
no va complir-se
i els anys
molt lentament
t'empeteixen.

Guies Enees per les tenebres de l'avèrn,
fereix l'heroi troià, l'ombra estimada del seu pare,
veu els perills que els dies li duren.

Roman la veu,
Sibil·la,
el cant,
la profecia,
la fi del temps,
la mort de les estrelles:
tremola el cor,
s'esmunyen les penombres
dins dels ulls
quan els teus mots,
tràgicament,
ressonen.

EN LA TIERRA DE ARRIBA

En la tierra de arriba, el *Wenu Mapu*,
viven mis entes tutelares
y los que se fueron antes, los primeros.

Y ahora se preparan para venir por mí,
para llevarme a caballo galopando
a la montaña azul donde me esperan.

¿Dónde has estado me dirán? No te hemos visto.
Sólo responderé que he estado ausente,
que llevo sin dormir miles de noches.

Que la sombra del pehuén estaba lejos
Que he vivido sin luna y en silencio
esperando el momento del regreso.

Y tal vez me comprendan
y no me abandonen a la suerte
de habitar en las tierras del *Wekufe*.

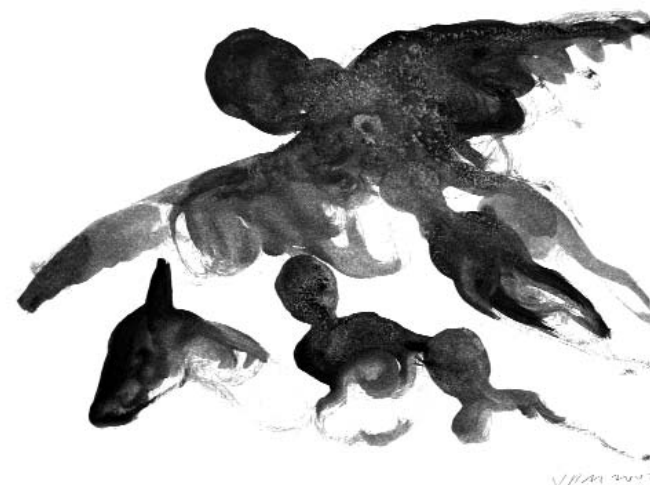
DECIAN MIS ANTIGUOS

Decían mis antiguos
que sobre las ramas del canelo se sienta *Nguenechén*,
por eso bajo su sombra
no se puede mentir ni hacer promesas vanas.

Próximo ya al viaje final
vivo el temor de las viejas palabras.

(Bajo la sombra del canelo
prometí regresar)

... y aún sigo bebiendo lejanías.

Dibuix: Jerónimo Prieto

RESONÀNCIA MAGNÈTICA

Antènules als extrems.
Nit d'abelles, aquesta.
Saludem al dj resident, Jo Sóc,
conductor de la persona.
Tres ambients, a part
de les sales individuals.
No vigilis, cos subtil:
ni masculí
ni femení
ni singular
ni plural:
som múltiples de zero.
Entre les celles,
lluna plena.

LA MANIPULACIÓ DE LES FLAMES

La flama, en si,
és espontània. Es recomana
portar el cos lluent
d'olis de pedra de molt
i no de primera pensada
en fred.
Atenció: el jo extern
no controla el foc sagrat,
per això cal una crida conscient
a les presències.

Dibuix: Ramiro Fernández

HEFEST

Fill del menyspreu, riota dels déus.
Has renunciat al privilegi de l'Olimp
per l'escalfor de la cova.
Manjà enginyós, repica el teu mall
sobre l'enclusa, una vegada i una altra.
Xiula l'aire de la manxa i avives el foc:
una fulguració d'estrelles t'incendia els ulls.
La força obsessiva del teu braç
doblega el ferro rendit.

Quin parany has creat per nosaltres
que ens hem fet sords
als laments incessants del teu mall?

Dibuix: Josep Gerona

LA PLATJA (Una passió)
(Fragment)

Entre el fill i la mare prenyada d'ell mateix
respira l'alè tràgic dels mites.
La dona, que era jove i magdalena,
que era puta d'herència,
estimava com una condemnada
a viure a contrapèl,
com una mà que cerca obscenitats
on la imaginació no sap entrar.

I el fill, que s'allunyava de la vida
com més hi penetrava,
que es refregava els ulls plens de miracles,
se li inflaven els peus per l'embaràs
psicològic d'ell mateix.

Pretenien curar el món des de la mula
i el bou, des d'un foc prim, tan marginal,
que desfeia la casa estèril -fang-
decapitant l'honor del seu pare.

-Pare,
el present és la platja on proves d'aixecar-li
les faldilles a qui llença cues de pansa.

I el fill ja caminava sense pressa,
estèril durant trenta-tres anys,
cap a una mort anònima
i una resurrecció valorada
en dos mil·lenis de nanses corcades.

-Pare,
deixeu que tasti la sal de l'onada,
deixeu que la por m'allunyi dels homes.

LES NOIES

Fóra impossible d'imaginar com vam resistir
tants anys el fred als tossals de fulles seques
sense les noies. A l'hivern duien cintes al cap,
blaves, liles, de tots els roses dels llapis de cera,
i bufandes de llana, i unes mitges espesses
com el solc de l'edat que ens tocava de viure.
I el panxell de les cames...!
Ah, el panxell de les cames!
El temps s'aturava i els homes miraven passar
la rodonesa del somni perfecte!
Ens calia enterrar a cops la història
però la por a l'infern no podia evitar
tanta i tanta bellesa. Les faldilles emmidonades
d'una ballarina, o l'olor del sabó net
si els tocaves la pell, a l'estiu, eren una redempció
al món dels bàrbars, més alta que les bicicletes
o els viatges, o que la paraula "exili".
Sempre tenien un silenci on amagar-se,
o la porta infranquejable d'un bany o d'una cuina,
o el vent que tombava una copa de vi.
Llunyanes, i dòcils, hi eren i no les teníem,
com ocells morts de melangia en altres terres.
Eren tantes, i tan alegres, però sempre venien
d'una en una, com fa la felicitat i la desgràcia:
deien que sí, ballaven amb tu, desapareixien
per sempre amb les tempestes d'agost.
Elles ens van construir el desig, i el turment,
i el saber que tot ho desconexíem.
I ara que la neu cobreix llibres, boscos, veus
que s'enrogallen com maniquís de plàstic,
encara les veig passar dins els ulls
de la mort inútil que les mira. Tampoc ella

no hi pot fer res: Venus sempre triomfa,
i les noies canten i riuen, i la més bonica
em fa jurar que no ho diré a ningú,
i que si vull, després del cine, m'esperarà
tota sola a l'altra costat de la riba.

Dibuix: Josep Gerona

O que Penélope teceu na súa Singer
foi a cruz das condeadas

Xa non queren ser a Selene
que olla parva ao Endimión durmido
Aborrecen ser Sibilas
que contan grans de area
esquecendendo pedir o seu desexo
Nin mortais
que no sono da noite
ceiban os seus corpos a deuses con poder

As amazonas tampouco sabían facer punto de cruz.

*Allò que Penèlope va teixir en la seva Singer
va ser la creu de les condemnades*

*Ja no volen ser la Selene
que mira embadalida l'Endimió dorment
Avorreixen ser Sibil·les
que conten grans de sorra
oblidant demanar el seu desig
Ni mortals
que en el son de la nit
alliberen els seus cossos a les deesses amb poder*

Les amazones tampoc sabien fer punt de creu.

(Versió de Xulio Ricardo Trigo i Júlia Cortès Ortega)

INCONGRUENCIA é decir
que a muller naceu da costela do primeiro home
cando ela foi a que lle deu o ser
Adán agochou a súa nai
coa fin de ser o protagonista da Historia
Baixo terra
concedeulle unha máquina de coser
e ordeoulle que fose tecendo a roupa
que o había cubrir tras o pecado
O Creador lavouse as mans
e entre estupefacientes
seguíu a xogar coas figuriñas de barro
no local da Sección Feminina

*INCONGRUÈNCIA és dir
que la dona va néixer de la costella del primer home
quan va ser ella la que li donà l'ésser
Adam va amagar la seva mare
amb la intenció de ser el protagonista de la Història
Sota terra
li va concedir una màquina de cosir
i li va ordenar que anés teixint la roba
que l'havia de cobrir després del pecat
El Creador es va rentar les mans
i entre estupefaents
va continuar jugant amb figuretes de fang
al local de la Secció Femenina*

(Versió de Xulio Ricardo Trigo i Júlia Cortès Ortega)

Dibuix: Jerónimo Prieto

Disueltos los frenos delicados de la virginidad
(dice Píndaro sobre su mujer)
no puedo sino encender otro cigarrillo
que me acuse y me entregue al humo
incierto de los tebeos de las barberías.

Acusado el principio social de las libaciones
(insiste el borracho en su soliloquio)
nos queda la cena a media luz y una opción
librecambista y cordial de la vida en común.

Perdida toda ilusión por las ensaladas variadas
(asegura el neocon de los taimados extranjeros)
hervimos pedazos de animales sagrados.

Incompletos los himnos, el bastón y la fe
encendemos hogueras en la azotea del destino.

Corrupto el cuerpo de la razón, coquetean los mitos.

EL HAMBRE

En un principio fue el Hambre. Y el Hambre creó a los seres para poder saciarse. Y el Hambre era la muerte, para los seres. Inventaron remedios, buscaron curarse, pero el Hambre dijo odiaos y luchad unos contra otros, para poder saciarse. Y el Hambre introdujo el hambre en los seres, y los seres se mataban entre sí, por causa del hambre. Y el hambre era la muerte, para los seres.

Dibuix: Natividad Ayala

ulises nunca salió de ítaca

o

LA CURVA DE KOCH

El tiempo se amontona como el agua de lluvia detrás de la ventana y va formando balsas que crecen y devienen estanques, lagos, mares surcados por galeras cuyas bodegas llevan las historias que cuentan nuestra vida.

Si fuera yo el piloto de alguna de esas naves pondría rumbo al centro de un torbellino o maëlstrom y abandonando remos, timón, destino y brújula, descendería el vértigo hacia el lugar oscuro donde las Madres tienen su morada.

Al verme desprovista de todos los engaños y la esperanza que todo viaje fomenta, me darían la espada que guardan en su vientre para la que viniera a asir la llama con sus manos desnudas.

Y yo la guiaría, certera, junto al eje que enlaza lo común con lo disperso. De mi boca el aliento ardiente templaría los mares reduciéndolos a lagos, a pequeños embalses, a rocío que se evaporaría, como el tiempo, detrás del cristalino de mis ojos.

TREN AMB DESTINACIÓ TERRASSA
(Fragment)

Fou al vagó-cafeteria, un noi,
rostre afilat, ull cofoi,
que amb el gest i una cantadora parla
llatina, mig anuncià, mig pregà
envoltat d'amics, cabell recollit
per tocar la flauta dolça i cantar,
màgica instantània per no oblidar-la.

Moment de lleure i sentiment poètic,
regalat quadre escènic
que la vida ens dugué a fi de contrast
amb el cantó dels sofriments que Ovidi
cantà a la *Metamorfosi*: així *Tàntal*,
condemnat a cercar-se l'aliment; *Tici*,
a qui un voltor el fetge devora al ras;

Ixió, captiu permanent donant voltes
a una roda sens solta;
per fi, *Sísif*, pujant un pesat roc,
pintat fort, musculós, per en *Ticià*.
Qui no veu en ell la feina? En *Ixió*,
l'avorrida filosa del quotidià?
En *Tici*, la malaltia que ens pot?

En *Tàntal*, finalment, l'enorme lluita
pel menjar?, la trista fuita
cap endavant que avui, ahir, demà
vomita a l'Estret cossos ofegats
on les columnes d'Hèrcules s'hi estan:
la meridional, quatre troncs lligats,
la septentrional, d'ivori i daurats.

AMOR TAROT

Tu Carta egípcia es *El Regreso*
porque sin plazos
volvés siempre
O acaso *El Eremita* te compete
porque en mi lenta ciudad de golondrinas
La Inspiración desata
tus artes de *Mago* en mi piel y en el aire
transpirado y ardiente del amor y del mito

Entonces soy *Sacerdotisa*
que oficio por centésima vez
el ritual conocido
la misa sin nombre
que desde mi casa de extramuros
te posee, te llama,
nos transfigura, nos empapa
en la guerra florida de los cuerpos
Y *La Fragilidad* de *La Pasión*
decreta
que *La Inmortalidad* es un instante
pequeño abismo
para morir de a dos la gozadora muerte

Apenas resucitamos
ya *El crepúsculo*
nos desfigura una vez más.

QUE NO SIGUI AUTORETRAT

Fes el que vulguis.
Ves a veure pel·lícules
Que passen als cinemes,
Compra al quiosc
Revistes d'inútils temes,
Omple estadis
Amb la fe de la pedra,
Entra a les esglésies
Buides d'ànimes lleugeres
Si et cal sentir l'ombra
De la runa de les coses velles.
Fes el que vulguis, ja t'ho he dit,
Amb els teus dies morts,
Que ara ja no importa.
Però no n'ajornis l'últim
Sota el vel de les profecies.
Tan limitat és tot
Que si et fascinen els mites,
Deixa almenys que el teu
S'escrigui en ple pecat,
Que no deixi cap sortida
A la idolatria de la veritat.
Perquè si viure en mentida
La realitat et sembla
Impossible
- i ho és, pensa-ho bé,
d'impossible- ,
Inventa al menys un mite
Que no sigui autoretrat.

I

Ebris d'oracles sense rumb,
sota el pes de la llum
s'esqueixa el velam.
A trenc de sol llevant,
pupilles d'escàpol
albiren setge de passos anorcs.

ACIS Y GALATEA

Ese cuerpo labrado como plata,
ese oro, esa túnica, esa piel,
ese color que tiñe la escarlata
corola del pistilo de un clavel;

ese cielo de cárdenos espacios,
esa carne que tiembla en el vaivén
de las rodillas y de los topacios
nos dicen que este cuadro es de Poussin.

El resplandor del sol en los minutos
del gris del agua sobre el guache del gres,
el césped de corales diminutos
que puntean las puntas de sus pies;

el placer de los vicios absolutos,
el maquillado estambre, el cascabel
de sus tacones, los ojos resolutos
disueltos en vidrieras de bisel;

las dunas de su cuerpo y esas manos
que la luz difumina en el papel
de este poema dicen que eran vanos
ese oro, esa túnica, esa piel.

La chica que los mira aquí a mi lado
es más real que el lienzo y que el pincel:
hace un gesto de geisha emocionado,
más certero, más cierto, más rimado
de rimel que la estrofa del clavel.

El cuadro del museo que miramos
no está en la sala, ni en el Louvre, ni en
la Tate Gallery, el Ermitage o Samos,
y no es -ni por asomo- de Poussin.

El cuadro del museo que miramos,
Acis y Galatea, ella y él,
somos nosotros mismos mientras vamos
-ojo, labio, boca, lengua, mano-
sobre la carne del amor humano
ensortijando flores, cuerpos, ramos
de un verano mejor que el del pincel.

Dibuix: Josep Gerona

ONZE

Jo sóc una mentida
-no em busqueu en altre lloc-
d'haver mort i nascut tantes voltes,
i també un país futur, un dolor,
la identitat que crema tan lenta
com crema el mar,
com la memòria,
com el tronc massís de l'espera
per quan arribe, altra volta, a on tornar.

Jo sóc la frontera, la terra
que sempre espera en altre lloc,
la paraula.

AL RAPTE D'UNA JOVE DE COR PUR
(Fragment)

[II]

(Apol·lo, el déu del sol, a Demèter)

De què em serveix a mi ser tan brillant
si tot el que jo veig des d'aquí dalt
s'esborra, s'enfosqueix i es va apagant?
A tu, però, se't passa tot per alt!

Orfeu ja no viu, frívol és son cant
de natura inclinada en el mal.
Video quietudinem! Clamant
rompo el so del silenci ancestral.

Per més que plori ja no creix l'arrel
d'amor que en altre temps arborà un déu:
ses fulles vaig besar plegant el cel.

Jo sóc aquell, aquell qui tot ho veu!
Retorna'm, oh Demèter!, el que és meu
i et diré des d'on brama aquesta veu.

trasplantament d'Orfeu en aquest braç — amb què descriu el plany que fan els remes durant la travessia (*ecco l'atra palude, ecco il nocchiero*), teixit juxtaposat a cada al·lusió, amb tanta força, amb tanta força que arreu les teves paraules són ostatges: allà on la gent rondina i tu no hi ets, on tu no tens el dret de ser-hi de tant que hi ets— i canto vora la pietat sense déu, tal com sóc, atent a la frontissa escriuidora que permet el gir de la porta del temps, ben arrupit al fons de mi mateix, estranyat de poder encara moure'm, de poder encara fotre un cop de peu a la soledat, en aquella hora en què els Dàctils m'expliquen dins meu els misteris de Bachmann i jo tot seguit els perboco (a primera fila, *oimè*, les tres o quatre Tràcies sornegueres, disposades a sortir de l'aula 1— que cau avall mentre jo xerro — amb el meu cap a les mans talment una pilota — i m'adono que tinc la boca seca — però elles ja s'acuiten a llençar-lo a la paperera del bidell, juntament amb les altres reialles — l'escena té lloc sota la mirada silenciosa de la tribu dels morts — jo també miro l'escena des de fora, perquè sóc mort; i allà estic jo, amb el meu empelt al braç, i cavalco pels corredors de la Clínica, m'accelero, galopo, renillo - el petit bec de l'Orfeu-suplement es bada amb mi fins que s'esqueixa, de manera que surt d'aquella boca torta per l'alegria, arrencat a la llengua, un crit de riure, i una rosada de malícia s'escampa al voltant de les pàl·lides figures — fins que una Tràcia s'alzina i renilla desafiadament- mig velada pel núvol de pols, la pollina Eurídice, de tres potes, repta com un cuc entremig de les cames nerviüdes de la Tràcia canera— per cert: encara queden unes quantes gotes d'ànima que, com jo, són expulsades fora de les tovalles de l'altar en el qual els de la Clínica corrompen les ànimes feixugues que no hi veuen —

color de nit i sense lira, m'ajusto la fletxa al nervi, però no és una fletxa sinó la vara, la vara mil·limètrica que faig servir per sondejar l'orella que no escolta, la vara del no-m'abandonis,
i la disparo lluny, molt lluny, amb el posat tètric, la vara del no-m'abandonis,
i vós tampoc, Malone, la meva harpia: no m'abandoneu — ja disparat, resteu on sou,
sempre a la mateixa distància de mi,
i sempre
a la mateixa distància de mi, també,
la pedra nul·la

Dibuix: Josep Gerona

Poemes:

David Jiménez Cot
Josep Maria Ripoll
Ingeborg Bachman
José María Muñoz Quirós
Esteban Martínez
Jaume Bosquet
Josep Gerona
Carles Duarte
Quilo Martínez
Josep Tuset
Rosa Vilanova
Marc Masdeu
Francesc Parcerisas
Antía Otero
Francesc Reina
Chantal Maillard
Vicenç Xavier Garcia
Olga Zamboni
Josep Ma. Uyà
Marcel Ayats
Jaime Siles
Jorge Brotons
Antonio Colinas
Arnau Pons

Dibuixos:

Natividad Ayala
Josep Gerona
Jerónimo Prieto
Ramiro Fernández

Aquesta *plaquette* s'ha acabat d'imprimir a Sabadell el dia de del 2006, a l'obrador de Grafmar, amb un tiratge de 600 exemplars.

Amb la col·laboració de:

Alliance Française

Gremi de Llibreters de Sabadell:
Llibreria Tècnica, Llar del llibre; Llibreria Sabadell, Kronos,
Llibreria Paes.

